

Odšla je ANA NUŠA DRAGAN

Milan Ljubić

»Ana Nuša Dragan plemenita Svetinova,« se je v šali znala predstaviti prijateljem ob srečanju. Včasih je dodala še: »Jeseniška.« Teh in podobnih šal je konec. Ko se je pred leti poslavljala od svoje zadnje službe v Zavodu za šolstvo RS je rekla: »Sedaj, ko bom v pokoju, bom pa delala in delala. Toliko zamisli čaka na uresničitev, da mi bo zmanjkovalo časa ...« Srečavala sva se občasno, v Kinoteki ali v Kinodvoru, in izmenjala informacije, kaj kdo dela in kaj pripravlja. Zanimivo, koliko načrtov imamo upokojenci, kot bi hoteli nadoknaditi ves tisti čas, ki smo ga, verjetno povsem po nepotrebnem, presedeli na raznih sejah. Nato je nenadoma ni bilo na spregled. Da verjetno uresničuje katerega od svojih načrtov ..., pomisliš in se posvetiš svojim skrbem. Dejansko jo je doletela bolezen. In ona jo je premagala. A samo za nekaj mesecev, nakar jo je dokončno spravila v posteljo.

Prvič sem jo videl v Klopčičevem filmu *Ljubljana je ljubljena* davnega leta 1965 in po interni projekciji sem jo srečal tudi v živo. Prijetno plavalas mlado dekle, ki je s svojo podobo v filmu delovala sveže in sproščeno. Mislili smo, da smo dobili nov igralski obraz, dejansko smo pa dobili avtorico cele vrste eksperimentalnih filmov, ki sta jih zasnovala s Srečom Draganom, akademskim slikarjem, vrsto let njenim filmskim in življenjskim partnerjem. Par Nuša & Srečo je pustil vidno sled v jugoslovanskem eksperimentalnem filmu in videu v drugi polovici 60. in 70. ter

vse do konca 80. let. V tem času so nastali *Belo mleko belih prsi* (1969), *Grosses Speaking* (1972), *Šakti is coming* (1974), *Linija srca Nuše & Sreča* (1977), *Video Škuc Manifest* (1979), *Video slikanje* (1979), *Video šus* (1981), *Video Love Story* (1983) ter *Blodnik* (1983) in vrsta drugih. Konec 80. let nastanejo *Gospodovski sen* (1987), *Meščevo zlato* (1987), *Lyhnida* (1990), njeno ustvarjalno zanimanje pa se seli s področja videa k televizijskim projektom.

Njena ustvarjalna obdobja se ves čas prepletajo s filmskovzgojnimi. Zagnano dela v Pionirskem domu na filmski vzgoji, nato pa na področju filmskega izobraževalnega založništva pri DDU Univerzum. V obeh ustanovah je imela odlično mentorico in voditeljico prof. Mirjano Borčič. Od tu jo je pot vodila v ekipo Šolske televizije, hibridno ustanovo Zavoda za šolstvo in Televizije Slovenija, ki je delovala v prostorih Viba filma. Vodil jo je režiser Mako Sajko. Zamisel morda ni bila slaba, a ker je vsak od partnerjev zagovarjal predvsem svoje področje, so se »zakonci« razšli. Ekipa je ostala pri Zavodu za šolstvo in se posvečala uporabi medijev v izobraževalnem procesu: filmu, videu, televiziji, multimedijem, programom in računalništvu, a žal so se s postopnim odhajanjem posameznikov moči redčile in zadnja, ki je odšla, je bila prav Nuša Draganova.

Med njena novejša dela sodijo televizijski dokumentarni filmi o akademski slikarki Metki Kraševac (2001) ter o arhitektu Da-

nilu Fürstu (2002), pred leti je za televizijo zabeležila podobo Ifigenije Zagoričnik (1994), ustvarila je portret ugledne filmske in gledališčne kritičarke in publicistke Rape Šuklje (2008), z gledališkega področja velja omeniti portret igralk Polone Vetrin (2002), z likovnega pa portret kiparja Draga Tršarja (2005). Svojo igralsko pot je kot že rečeno začela pri Klopčiču, zaključila pa kot igralka ene od stranskih vlog v izobraževalnem filmu *Slovenske razglednice* (1996), enem od enajstih del serije *Profili dežel*. Seznam njenih del šteje čez trideset stvaritev.

Rojena leta 1943 na Jesenicah, kjer je končala osnovno šolo in gimnazijo, se je uvrstila med tiste dijake jeseniške gimnazije, ki so ne oziraje se na šolski uspeh v zasebnem in javnem življenju opravičevali ugled te šole. Po diplomu iz psihologije in sociologije na ljubljanski Filozofski fakulteti se je leta 1972 izpopolnjevala na British Film Institute v Londonu ter nekaj let pozneje v Parizu. Njeno življenje je bilo ves čas razpeto med pedagoškim delom, s katerim si je služila kruh, in avdiovizualnimi mediji, ki so ji pomenili ljubezen in strast do ustvarjalnosti. Ana Nuša Dragan ostaja ena izmed pionirk slovenskega in jugoslovanskega eksperimentalnega filma in videa.